

Svensk författningssamling

Lag

om ändring i lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument

SFS 2025:317

Publicerad
den 6 maj 2025

Utfärdad den 30 april 2025

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs att 1 kap. 3 och 4 §§, 3 kap. 2, 6 a och 6 b §§, 4 kap. 4 § och 9 kap. 5, 11–15 och 18 §§ lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument² ska ha följande lydelse.

1 kap.

3 §³ I denna lag betyder:

avstämningsbolag: sådant avstämningsbolag som avses i aktiebolagslagen (2005:551),

avstämningsregister: sådant register som avses i 4 kap. 1 §,

EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

emittent: i fråga om aktier aktiebolaget och i fråga om annat finansiellt instrument utgivaren eller utfärdaren av instrumentet,

finansiellt instrument: detsamma som i artikel 2.1.8 i förordningen om värdepapperscentraler varvid aktier och sådana rättigheter som avses i 4 kap. 2 § andra stycket denna lag i fråga om avstämningsbolag som är privata aktiebolag vid tillämpningen av denna lag ska jämföras med finansiella instrument,

förordningen om värdepapperscentraler: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012,

intermediär: en juridisk person som för aktieägares eller andra personers räkning förvarar eller administrerar aktier eller för värdepapperskonton,

kontoförande institut: den som av en värdepapperscentral medgetts rätt att vidta registreringsåtgärder i avstämningsregister,

kontoföring av finansiella instrument: registrering i avstämningsregister av äganderätt och särskild rätt till sådana aktier och andra finansiella instrument för vilka aktiebrev, skuldebrev eller annan motsvarande skriftlig handling inte har utfärdats eller, där sådan handling har utfärdats, det genom förvaring eller på annat likvärdigt sätt har säkerställts att handlingen inte kommer i omlopp,

¹ Prop. 2024/25:110, bet. 2024/25:FiU35, rskr. 2024/25:183.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 2016:51.

³ Senaste lydelse 2020:612.

reglerad marknad: detsamma som i 1 kap. 4 b § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

skuldförbindelse: ensidig skuldförbindelse avsedd för allmän omsättning,

utsett kreditinstitut: sådant kreditinstitut som har utsetts enligt artikel 54.2a a i förordningen om värdepapperscentraler,

värdepapperscentral: detsamma som i artikel 2.1.1 i förordningen om värdepapperscentraler,

värdepapperscentral från tredjeland: en sådan värdepapperscentral som avses i artikel 2.1.2 i förordningen om värdepapperscentraler, och

värdepappersinstitut: detsamma som i 1 kap. 4 b § lagen om värdepappersmarknaden.

4 §⁴ Svenska värdepapperscentraler som är auktoriserade att tillhandahålla en central kontoföringstjänst enligt förordningen om värdepapperscentraler ska göra detta genom kontoföring av finansiella instrument.

3 kap.

2 §⁵ Ett kontoförande institut får vidta registreringsåtgärder för egen räkning.

En svensk värdepapperscentral får ge följande juridiska personer rätt att som kontoförande institut vidta registreringsåtgärder för någon annans räkning:

1. Riksbanken och andra centralbanker,
2. svenska och utländska centrala motparter och clearingbolag,
3. värdepapperscentraler samt sådana värdepapperscentraler från tredjeland som är erkända enligt artikel 25 i förordningen om värdepapperscentraler,
4. värdepappersinstitut samt utländska företag som i sitt hemland får driva värdepappersrörelse,

5. fondbolag och förvaltningsbolag enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder, när det gäller fondandelar, och

6. AIF-förvaltare som avses i 3 kap. 1 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder och utländska EES-baserade AIF-förvaltare som i sitt hemland har tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU, när det gäller andelar eller aktier i företag för kollektiva investeringar.

Utländska företag som avses i andra stycket 2 och 4 ska i hemlandet stå under betryggande tillsyn av en myndighet eller något annat behörigt organ.

6 a §⁶ För kontoförande institut gäller artiklarna 36 och 37.3 i förordningen om värdepapperscentraler. Det som anges om värdepapperscentraler och om avvecklingssystem i artikel 36 ska i stället avse verksamheten som kontoförande institut.

⁴ Senaste lydelse 2016:51.

⁵ Senaste lydelse 2024:118.

⁶ Senaste lydelse 2016:51.

6 b §⁷ Ett kontoförande institut får uppdra åt någon annan att utföra registreringsåtgärder i avstämningsregister. För ett sådant uppdrag gäller artikel 30.1 d–i, 30.2 och 30.3 i förordningen om värdepapperscentraler. Det som anges där om värdepapperscentraler ska i stället avse det kontoförande institutet.

4 kap.

4 §⁸ Registrering enligt 2 eller 3 § sker enligt avtal mellan en svensk värdepapperscentral och emittenten. Om de finansiella instrumenten har utfärdats i ett annat land än Sverige, får sådan registrering också ske enligt avtal mellan en svensk värdepapperscentral och en värdepapperscentral som är etablerad i ett annat land inom EES än Sverige eller en värdepapperscentral från tredjeland, om de finansiella instrumenten har avskilts för sådant ändamål. Med ett sådant avtal jämföras avtal om en indirekt länk enligt artikel 2.1.32 i förordningen om värdepapperscentraler.

Ett aktiebolag måste anlita samma värdepapperscentral för all registrering som avser aktier och sådana rättigheter i bolaget som avses i 2 § andra stycket.

9 kap.

5 §⁹ För tillsynen över att bestämmelserna i denna lag följs, liksom bestämmelserna i förordningen om värdepapperscentraler och andra författningar som reglerar verksamheten, får Finansinspektionen förelägga

1. ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och

2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

11 §¹⁰ Finansinspektionen ska ingripa om en värdepapperscentral eller ett svenskt utsett kreditinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, förordningen om värdepapperscentraler eller andra författningar som reglerar verksamheten.

I sådana fall ska 14–18, 24–26 och 29–32 §§ tillämpas.

12 §¹¹ Finansinspektionen ska ingripa mot någon som ingår i en svensk värdepapperscentral styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om värdepapperscentralen

1. tillhandahåller tjänster enligt avsnitten A, B och C i bilagan till förordningen om värdepapperscentraler i strid med artiklarna 16, 25 eller 54 i förordningen,

2. har fått auktorisationer som krävs enligt artikel 16 i förordningen om värdepapperscentraler genom osanna uppgifter eller andra olagliga metoder enligt artikel 20.1 b i förordningen,

3. låtit bli att uppfylla kapitalkravet i strid med artikel 47.1 i förordningen om värdepapperscentraler,

⁷ Senaste lydelse 2018:168.

⁸ Senaste lydelse 2016:51.

⁹ Senaste lydelse 2016:51.

¹⁰ Senaste lydelse 2016:51.

¹¹ Senaste lydelse 2024:1282.

4. låtit bli att uppfylla de organisatoriska kraven i strid med artiklarna 26–30 i förordningen om värdepapperscentraler,

5. låtit bli att följa uppförandereglererna i strid med artiklarna 32–35 i förordningen om värdepapperscentraler,

6. låtit bli att uppfylla kraven för värdepapperscentraltjänster i strid med artiklarna 37–41 i förordningen om värdepapperscentraler,

7. låtit bli att uppfylla stabilitetskraven i strid med artiklarna 43–47 i förordningen om värdepapperscentraler,

8. låtit bli att uppfylla kraven på länkar mellan värdepapperscentraler i strid med artikel 48 i förordningen om värdepapperscentraler,

9. utan giltig grund vägrat att bevilja olika typer av tillträde i strid med artiklarna 49–53 i förordningen om värdepapperscentraler, eller

10. har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av artiklarna 5–10, 11.1–11.10, 12–14, 16.1, 16.2, 17, 18.1, 18.2, 19.1, 19.3, 19.4, 23–25, 26.1–26.8, 27, 28.1–28.8, 29, 30.1–30.4, 31.12 eller 45 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2554 av den 14 december 2022 om digital operativ motståndskraft för finanssektorn och om ändring av förordningarna (EG) nr 1060/2009, (EU) nr 648/2012, (EU) nr 600/2014, (EU) nr 909/2014 och (EU) 2016/1011.

Ett ingripande enligt första stycket får bara ske om värdepapperscentralens överträdelse är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtligt eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

Ingripande får ske genom en eller båda av följande sanktioner:

1. beslut att personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, eller, för upprepade allvarliga överträdelser, permanent inte får vara styrelseledamot, verkställande direktör eller ersättare för någon av dem i värdepapperscentralen,

2. beslut om sanktionsavgift.

13 §¹² Finansinspektionen ska även ingripa mot någon som ingår i ett svenskt utsett kreditinstituts styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om det utsedda kreditinstitutet

1. låtit bli att uppfylla de särskilda stabilitetskraven för kreditrisker i strid med artikel 59.3 i förordningen om värdepapperscentraler, eller

2. låtit bli att uppfylla särskilda stabilitetskrav för likviditetsrisker i strid med artikel 59.4 i förordningen om värdepapperscentraler.

Ett ingripande enligt första stycket får bara ske om institutets överträdelse är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtligt eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

Ingripande får ske genom en eller båda av följande sanktioner:

1. beslut att personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, eller, för upprepade allvarliga överträdelser, permanent inte får vara styrelseledamot, verkställande direktör eller ersättare för någon av dem i institutet,

2. beslut om sanktionsavgift.

14 §¹³ Finansinspektionen får förelägga den som har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, förordningen om värdepapperscentraler eller andra författningar som reglerar verksamheten att inom viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller att upphöra med ett visst agerande.

¹² Senaste lydelse 2016:51.

¹³ Senaste lydelse 2016:51.

15 §¹⁴ I artiklarna 20, 27 och 57 i förordningen om värdepapperscentraler finns bestämmelser om återkallelse av auktorisation för värdepapperscentraler vid bland annat överträdelser av bestämmelser i förordningen.

Vid andra överträdelser av bestämmelser i förordningen om värdepapperscentraler än de som avses i första stycket eller överträdelser av bestämmelser i denna lag eller andra författningar som reglerar värdepapperscentralens eller det svenska utsedda kreditinstitutets verksamhet, får Finansinspektionen meddela varning.

18 §¹⁵ Sanktionsavgift för en värdepapperscentral eller ett utsett kreditinstitut ska fastställas till högst

1. ett belopp som per den 24 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 20 miljoner euro,

2. två gånger den vinst som värdepapperscentralen eller det utsedda kreditinstitutet erhållit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

3. tio procent av värdepapperscentralens eller det utsedda kreditinstitutets eller, i förekommande fall, koncernens omsättning närmast föregående räkenskapsår.

Om överträdelsen har skett under värdepapperscentralens eller det utsedda kreditinstitutets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

Avgiften får inte vara så stor att värdepapperscentralen därefter inte uppfyller kapitalkraven i artikel 47.1 i förordningen om värdepapperscentraler eller att det utsedda kreditinstitutet inte uppfyller kraven i 6 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2025.

På regeringens vägnar

NIKLAS WYKMAN

Nils Friberg
(Finansdepartementet)

¹⁴ Senaste lydelse 2016:51.

¹⁵ Senaste lydelse 2016:51.